

PROJECTE DE SENSIBILITZACIÓ ECOLÒGICA
(EDUGASCAR-ECO)

Desembre 2017

Contingut

Projecte de Sensibilització Ecològica (EDUGASCAR-ECO)	1
A. Objectiu del Document:.....	3
B. Context:	3
C. Finalitat del Projecte Edugascar-ECO:	8
D. Visió General del Projecte:.....	8
E. Etapes:	12
F. Medis necessaris:	13
1. Medis Humans:	13
2. Medis materials:	16
G. Finançament:.....	16
H. Escalabilitat:.....	16

A. Objectiu del Document:

Aquest l'objectiu d'aquest document és definir el projecte d'Edugascar-ECO, que és un projecte de Sensibilització Ecològica en el context de Madagascar en termes de:

- Finalitat,
- Visió general del projecte,
- Etapes,
- Medis necessaris (Humans i Materials),
- Finançament,
- Escalabilitat.

B. Context:

Aquest primer projecte vol ser un element addicional en l'educació sobre el medi ambient en el marc de les escoles primàries d'Ambatondrazaka ja que aquesta no hi està desenvolupada. De fet el sistema educatiu de Madagascar en general deixa a organitzacions terceres de portar el tema de les educacions sobre temes concrets com el medi ambient.

El 80% de la illa de Madagascar està cremada i/o desforestada. Els motius són la tala d'arbres, l'ús de carbó com a medi per escalfar i cuinar, els incendis forestals incontrolats. Això posa en perill no només una fauna autòctona de gran valor mundial sinó també la pròpia continuïtat de la vida a l'illa pels seus habitants ja que es produeixen erosions massives que afecten camps de conreu i colguen llacs, i amb el gran creixement poblacional representa que en uns anys no hi haurà prou

fusta com a matèria primera per a la vida quotidiana i serà a preu desorbitat, inassequible per a la població ja de per si molt pobra i sotmesa a la reconstrucció anual de les cases pels efectes dels monsons.

Adicionalment i específica, el projecte sobre el medi ambient és important en la mesura que la regió d'Ambatondrazaka és la primera regió productora d'arròs de Madagascar. Sent l'aliment principal de la població malgaix, l'arròs i els seus camps de conreu s'han de cuidar per a evitar la sequera i l'augment del preu de l'arròs. Els camps d'arròs d'Ambatondrazaka s'estan actualment inundant del fang de les muntanyes del voltant degut a l'erosió.

A més a d'Ambatondrazaka hi ha el llac Alautra, el més gran de Madagascar i que produeix peix tant per tota la zona i per la capital de l'illa, Antananarivo. Amb la deforestació dels boscos es produeix una erosió de les muntanyes que l'envolten que està colgant el llac: entorn d'un 30% ja ha desaparegut i per tant també s'està posant en risc no només una font d'ingressos per la regió sinó una font de proteïna i alimentació per a una zona ja de sí molt pobra.

El context ens fa veure directament la necessitat d'una sensibilització urgent en l'àmbit de la cura del medi ambient..

Edugasar compta entre els seus membre amb en Fortunat Andrianimanana, una persona d'Ambatondrazaka la qual cosa li dona un coneixement directe no només de les necessitats generals de la zona sinó també de persones concretes que ens poden ajudar a desenvolupar el projecte. Adicionalment, els seus membres fundadors son membre dels Focolars, una organització cristiana que te una de les seves seus en aquesta ciutat. Per tant, la implicació personal és molt elevada i considerem que aquest és un factor molt important per al bon desenvolupament del projecte.

Avui en dia hi ha tota una sèrie d'iniciatives d'ONG per treballar la sensibilització sobre el medi ambient a la regió d'Ambatondrazaka:

Associació/ONG	Objectiu	Activitats
Association MITSINJO https://associationmitsinjo.wordpress.com/environmental-education/	Educació a la protecció del medi ambient per a què hi hagi un turisme durable i que la comunitat pugui gaudir de la naturalesa també.	Aquesta associació està en relació directe amb les escoles primàries. Activitats lúdiques en les escoles primàries dues vegades a la setmana. Les activitats d'aquesta associació es duen a la regió d'Ambatondrazaka. S'organitza una visita al parc nacional d'Andasibe per a 8 escoles que compten al voltant de 300 estudiants. Jocs, treball de grup per apropar la gent al medi ambient i altres activitats. 12 membres de la comunitat (Stewards of the Environment) organitzen i porten les activitats.
MADAGASCAR FAUNA I FLORA http://www.madagascarfaunaflora.org	Inserció del programa de la protecció del medi ambient en el programa escolar. Les activitats estan dirigides tant als professors com els estudiants	Activitat de formació teòrica dels professors i dels estudiants de les escoles primàries. Principals activitats: visites al parc nacional i educació dels estudiants a través de les escoles de dissabte (recordeu que a Mada, com a Cat, les escoles s'acaben els divendres). És un programa de educació bastant formal que inclou la participació de tots els membres de la estructura de pedagògica. També forma un esperit de recompensa material als estudiants que estudien bé i que segueixen els cursos de dissabte.

SEED MADAGASCAR https://madagascar.co.uk/projects/environment	Programa de voluntariat britànic que inclou formació teòrica pels voluntaris i els locals sobre la protecció del medi ambient.	Formació teòrica i espai per als voluntaris estrangers a participar en la conservació de les espècies endèmiques. Igualment, inclou una participació en la difusió dels resultats de les recerques sobre aquestes espècies al món. És bastant llunyà del programa de col·laboració amb els locals per dur a terme les seves activitats. És una protecció del medi ambient des de una perspectiva de difusió de les notícies sobre el medi ambient.
WILDWIFE CONSERVATION SOCIETY https://programs.wcs.org/madagascar/Initiatives/Environmental-Education.aspx	Educació i sensibilització a la protecció del medi ambient a través de les eines de internet. Activitats dirigides a joves bàsicament.	Un programa d'educació per a la conservació que té com a finalitat potenciar les poblacions locals per crear consciència, coneixements i habilitats per mantenir un ambient saludable i assegurar el benestar humà. Activitats basades en la difusió de missatges de protecció a través de les RRSS, de la radio i de la tele.
IDEM http://www.madagascar-wildlife-conservation.org/environmental-education/	Sensibilització sobre la protecció del medi ambient en les escoles primàries.	Activitats formatives de la protecció del medi ambient en les escoles primàries a través de cartells (online i offline). Accions amb el Camp Bandro

Com podem veure es tracta en tots els casos d'activitats amb organitzacions complexes, involucrant a molta gent tant en l'organització com en la gestió local. Aquesta manera de gestionar queda lluny de la cultura de la població i no arriba a les zones més desafavorides.

C. Finalitat del Projecte Edugascar-ECO:

La finalitat del projecte Edugascar-ECO és la de poder fer prendre consciència social de la importància de cuidar l'entorn natural tant per viure millor avui com per garantir poder continuar vivint bé “demà” a Madagascar

Com que sabem que la nostra aportació és un granet de sorra, ho farem en el marc de les escoles de la zona d'Ambatondrazaka, amb activitats que puguin acabar involucrant a tota la família dels nens, nens i mestres i si pot ser que arribi a les autoritats locals però de manera indirecta per no veure'ns implicats en activitats que només busquen potenciar la seva imatge sense arribar al fons del problema. Això ajudarà a que els efectes de la sensibilització es puguin transmetre a la societat en un termini més curt, ja que no només seran els nens els “sensibilitzats” sinó també tot el seu entorn.

Volem treballar des d'un punt de vista positiu i actiu, no amb formació acadèmica i fent conèixer-les conseqüències negatives; sinó aprenent a cuidar i gaudir de la natura a nivell de nens, però amb activitats que siguin prou atractives com per a que finalment tota la família es senti implicada o si més no coneixedora del que fan els nens.

D. Visió General del Projecte:

Visualitzem el projecte com una aproximació per “**aprendre a cuidar per gaudir de la natura ara i d'aquí a uns anys**”.

Es tracta d'un projecte basat en activitats experimentals: **aprendre a cuidar i gaudir d'un jardí amb flors i arbres en el pati de l'escola.**

Les flors fan bonic, i mentre en gaudim també aprenem de la seva diversitat, cicle natural, colors...

Per tant cuidar-les ens permet gaudir-ne i aprendre.

Els arbres ens fan ombra, de porteria de futbol...per tant també mentre els cuidem n'aprenem i en gaudim.

Entorn a aquesta activitat de "cuidar la natura per gaudir-ne ara i d'aquí a uns anys" es muntaran activitats que puguin permetre la involucració de les famílies:

- Festa del jardí
- Excursió a un Parc Natural (podria ser només amb nens o amb nens i pares en un diumenge)
- Inauguració del pou
- Altres...

Degut a la manca d'aigua a les escoles i a l'alt preu que els cal pagar per a ella, aquesta activitat no es podrà dur a terme si no es genera un medi per fer arribar aigua de franc a l'escola, ja sigui amb un pou o amb una canalització.

Per tant la nostra aportació serà:

- A l'escola:
 - Farem accessible la formació necessària tant a la direcció com a mestres per poder dur a terme l'activitat
 - proporcionarem els materials necessaris per a la construcció dels jardins .
 - Ajudarem a la construcció de les instal·lacions d'aigua per a que l'escola no es trobi en la dificultat de fer infraestructures.

- Als nens:
 - Els aportarem una visió lúdica però a l'hora de responsabilitat en la cura de la natura
 - Involucrarem a les seves famílies de manera directa i indirecta en la importància de la cura del medi ambient per a la sostenibilitat de la vida en la zona d'Ambatondrazaka.
 - Tenint les instal·lacions de l'escola muntada, això permetrà als nens d'accedir a la higiene i a cuidar dels jardins

A partir d'aquesta aigua, altres projectes es poden dur a terme, com per exemple: educació en la higiene, lavabos, cuina... Evidentment nosaltres no ho podem dur a terme tot ni molt menys, però obre la porta a que l'escola mateixa o d'altres associacions també en puguin gaudir per iniciar activitats diverses.

Segons aprenem en la piràmide de Maslow, per a dur a terme activitats de major complexitat o "cultura" com a humans ens cal tenir les necessitats bàsiques cobertes. Considerant que tenir un jardí és una activitat secundària en una societat com la de Madagascar, si volem tenir un cert ressò i acceptació a mig-llarg termini amb la nostra proposta que considerem essencial per a la sensibilització cap a la natura, ens cal generar una complicitat i acceptació de les necessitats bàsiques no cobertes. Com que no les podem assumir totes, en farem la següent classificació:

- Educació en la higiene: aquí sí que podríem col·laborar aportant idees i valorant el que vol fer cada escola. Com a exemple podem comprar raspallets de dents.
- Construcció de lavabos: no hi estem especialitzats ni tenim prou recursos econòmics més enllà de la canalització de l'aigua. Caldria buscar ONG que ho facin.

- Construcció de cuines: ídem que punt anterior.

La finalitat però d'Edugascar ECO no serà l'educació en la higiene, sinó en la sensibilització ecològica per a un demà possible. L'educació en la higiene serà en principi una eina per fer-nos ú amb els nens malgaix de famílies pobres i els mestres que volen cuidar-se'n.

Com a visió inicial el projecte funcionaria de la següent manera:

- 1- Escollir l'escola amb la Direcció totalment implicada
- 2- Construir un pou o canalització si l'escola no té aigua corrent (el més probable)
- 3- Formar els mestres per sensibilitzar-los en el concepte de tenir cura de la natura i específicament en les activitats a dur a terme
- 4- Procedir a crear el jardí i plantar arbres. Cuidar-los
- 5- Interrelacionar les activitats del projecte amb l'ensenyança dels conceptes de medi natural, ciències.
- 6- A l'inici del segon any (o quan es consideri més adequat), excursió a un Parca Natural per part dels alumnes de 6è (o el curs que es consideri més adequat). També es podria fer un concurs per al jardí millor cuidat per classes. Aquest punt caldrà parlar-lo amb la Direcció de l'escola i veure el que consideren més convenient.
- 7- Anar mantenint l'activitat al llarg dels anys, introduint millores i innovacions que permetin tenir un gaudi continuat de la natura.
- 8- Quan hi hagi diverses escoles implicades, crear un concurs de jardins o alguna cosa que els permeti sentir-se en xarxa i mantenir l'interès pel projecte. I anar-lo adaptant amb idees que ajudin a reforçar la finalitat del Projecte.

E. Etapes:

Diferenciem quatre gran etapes:

- 1- **Definició del projecte:** aquesta etapa, és crítica ja que si no partim d'una bona definició recíproca, tant nostra com dels col·laboradors principals a Madagascar, per compartir i consolidar tant el que és la finalitat del projecte i el rol de cada un, com els medis necessaris i com ens coordinarem, poden generar-se falses expectatives que en la distància, només portarà que mals entesos i finalment abandó del projecte per ambdues parts. Timing: Juny-Desembre 2017

- 2- **Busca dels actors inicials claus:** el projecte només funcionarà si qui l'ha de dur a terme amb els nens (fonamentalment la direcció del centre) en té la comprensió i motivació adequades, veient tant els beneficis que els aporta com a escola com la repercussió social que pot generar. Així mateix, els qui faran possible les infraestructures necessàries per portar aigua a les escoles hauran de ser empreses de confiança tant des del punt de vista tècnic com econòmic. Timing: Setembre-Desembre 2017

- 3- **Execució de la prova pilot:** començarem en una sola escola, per poder valorar bé aquells aspectes que funcionen i allò que cal matisar, reforçar, canviar, evitar... Cal garantir la comprensió, formació i motivació dels mestres, com a elements claus en la dinamització en el dia a dia de l'activitat. En aquesta tercera etapa també es procedirà a la construcció del pou o canalització. Te dues gran etapes:
 - a. Formació dels mestres i construcció del pou o canalització, activitats que es farien en paral·lel. Timing: Gener-Juny 2018. En el mes d'Agost, els membre d'Edugascar de Barcelona visitaran l'escola i coneixeran els mestres, la qual cosa permetrà una

major implicació i millor definició de necessitats i desenvolupament del projecte in situ.

- b. Inici del projecte: fer el jardí i plantar arbres (i potencial projecte d'educació en la higiene) Timing: Curs escolar 2018-19

- 4- **Escalabilitat:** en la mesura que els recursos econòmics d'Edugascar-ECO ho permetin, l'experiència pilot inicial s'aniria reproduint a altres escoles de la zona. Timing: curs escolar 2019-2020

F. Medis necessaris:

1. Medis Humans:

Un aspecte a destacar és que cap dels actors que intervinguin en aquest projecte, fora de l'empresa que ha de dur a terme la infraestructura, tindrà cap assignació econòmica personal. S'evitaran els conflictes d'interès buscant avantatges amb empreses personals: si algú hi intervé amb la seva empresa ho farà a un preu a cost, sense benefici. Tot això és per coherència amb l'essència de l'activitat: parteix d'una ONG que vol servir la societat malgaix, i per tant els seus col.laboradors no en són treballadors sinó també voluntaris que comparteixen la voluntat de treballar de franc per Madagascar i el futur de l'illa. Si en un futur Edugascar creix tant que per a la seva gestió cal persones en exclusiva que hi treballin, ja es valorarà, però avui per avui només s'hi col.labora amb caràcter voluntari.

Des d'Edugascar considerem que és molt important no fer un projecte pensat des d'una mentalitat occidental i per tant allunyada de la realitat i necessitats de l'illa, sinó que voldríem que fos un projecte arrelat i que dona resposta a situacions concretes que permeten desenvolupar una

sensibilització per la cura del medi ambient a Madagascar. Es per això que treballar amb actors locals que coneixen el territori i que son de plena confiança és essencial. En aquest aspecte l'acció local es durà a terme a través del matrimoni Niry i Landry Ramisimamonjy, persones no només molt actives, coneixedores i implicades en la societat local sinó que des d'Edugascar coneixem personalment des de fa molts anys i són de plena confiança.

Les tasques de cada una de les parts son:

- *Edugascar Barcelona*

- Visualització i dinamització inicial del projecte
- Comunicació amb Madagascar per a una bona definició
- Busca del finançament necessari

- *Coordinació a Madagascar (Niry i Landry)*

- Busca de l'escola adequada. Parlar amb la direcció i acordar activitats a dur a terme
- Busca de l'empresa que ens pugui fer el pou o canalització, de confiança a nivell tècnic i econòmic
- Tramitació de permisos i tràmits burocràtics necessaris si fos el cas.

- *Empresa constructora:*

o de pou o canalització si fos necessari per a que l'escola disposi d'aigua de franc.

- Pressupost
- Execució de l'obra en termini i preu acordat
- Manteniment

- Possibilitat de realitzar l'obra en altres escoles quan el projecte s'estengui, aspecte que caldrà ser valorat en el pressupost
- *Direcció de l'escola* on es dugui a terme el projecte:
- Compromís i motivació pel projecte, tant personal com de l'equip de mestres, a curt i llarg termini
 - Aconseguir els permisos necessaris
 - Formar els mestres de manera adequada per tal que puguin comprendre l'abast del projecte, es puguin ells mateixos sensibilitzar sobre la importància de la cura de la natura, i en puguin ser uns bons transmissors als nens de l'escola.
 - Translació del projecte amb les seves activitats en els horaris de l'escola, facilitant que s'integri en les activitats escolars i que s'involucri als pares i famílies
- *Mestres:*
- Formar-se per poder dur a terme les activitats de manera adequada
 - Dur a terme les activitats que s'han acordat amb els nens de cada edat, amb compromís i motivació
 - Informar sobre problemes, millores...que sorgeixen durant el desenvolupament del projecte, amb l'objectiu que la finalitat de l'activitat s'aconsegueixi el més plenament possible

2. Medis materials:

- Escola “motivada”
- Aportació d'aigua
- Planter de flors i arbres
- Material per a la formació dels mestres: breu sensibilització i activitats
- Document per a la petició de fons de finançament

G. Finançament:

Els medis de finançament d'Edugasca-ECO seran els següents:

- Aportacions dels 25 anys Vida Compartida: 2.030 Euros
- Aportacions de fons propis de l'ONG mitjançant les quotes dels socis, en la quantitat que s'assigni a aquest projecte
- Subvencions rebudes d'entitats externes

H. Escalabilitat:

La primera implantació en una escola que durem a terme serà considerada com a prova pilot per tal no només de tenir temps de buscar finançament addicional per a altres implantacions sinó també i fonamentalment per tal de que si funciona en el seu esquema bàsic, es pugui acabar de consolidar amb els canvis necessaris per aconseguir millor la seva finalitat i ser més efectiva la seva implantació en altres escoles de la zona.

Aquesta prova pilot, si funciona, i essent la zona de dimensions reduïdes, també farà de mirall per a l'atracció d'altres escoles interessades.

Es tracta d'un projecte prou simple, amb una inversió molt concreta i unes activitats molt definides, que de ben segur en permetran la dispersió a altres escoles de manera senzilla. Per tant es tracta d'un projecte fàcilment escalable. I així s'aconseguiria millor la finalitat desitjada, ja que permetria sensibilitzar a un major nombre de mestres, nens famílies... en definitiva, a un major nombre de persones!